

BAGGRUNDSMATERIALE

SLAGMARK

- en israelsk soldats bekendelser

TEATER FÅR302, 14.- 28. februar 2026

Denne fortælling kan næppe blive mere relevant end i disse tider. Med den blodige krig i Gaza er der for alvor kommet fokus på konflikten mellem Israel og Palæstina, men for at forstå den må man søge tilbage til dens rødder. Og det gør denne teaterforestilling; ikke som et politisk manifest, men i form af en personlig skæbnefortælling, der både er bevægende og skaber refleksion.

(Skuespiller og initiativtager Jacque Lauritsen)

Kære publikum,

Velkommen til forestillingen SLAGMARK. Dette materiale består af korte baggrundstekster, som relaterer sig til stykkets tema og indhold. Vi håber I må få en vedkommende oplevelse i teatret!

Go' læselyst -

Holdet bag SLAGMARK

INDHOLD

- Om forestillingen & praktisk info
- Kort om Israel-Palæstina konflikten (med link til videre læsning)
- Al Nakba: Katastrofen
- Om forfatteren
- Facts: FN og Palæstina
- Links til videoer om emnet

OM "SLAGMARK"

Vi kender ham fra alle krige til alle tider. Den unge idealistiske soldat hvis samvittighed bliver stadig mørkere for hver umenneskelig ordre han sættes til at udføre. Det begynder med en trækning ved øjet ved det første civile offer, bliver til kvalme og tung hovedpine når granaten kastes ind af et vindue, for til sidst at gå over i stærke kramper når en hel by brændes ned.

Her er året 1948, få måneder efter oprettelsen af staten Israel. En jødisk kommandoenhed sendes ud for at indtage en palæstinensisk landsby og deportere de forsvarsløse beboere. Soldaterne jubler nådesløst, men én af dem martres af angrebets brutalitet og konstaterer, at hans folk er ved at gøre mod andre, præcis hvad andre har gjort mod dem.

Mange år efter sidder denne oplevelse stadig dybt i soldaten, og hudløst genoplever han sine minder fra den skæbnesvangre dag, hvor en ung mand lærte hvad det vil sige at være voksen - og skyldig. Måske gør han det for at forstå, måske for at anklage eller måske endda for at tilgive. Men er dét overhovedet muligt?

I et råt scenerum uden staffage udspilles dette selvransagende drama. En kontroversiel beretning der samtidig sætter nutidens blodige begivenheder i et skarpt og nødvendigt perspektiv.

Tekst: Bearbejdelse af romanen SLAGMARK af Yizhar Smilansky

Medvirkende: Jacque Lauritsen **Instruktion:** Andreas Dawe

Scenografi og lysdesign: Edward Lloyd Pierce **Lyd- og videodesign:** Brian Larsen

PRAKTISK INFO:

TID: Spiller 14. – 28.februar 2026, man - fre kl. 20, lør kl. 17. Forestillingen varer ca. 70 min. uden pause

STED: Teater FÅR302, Toldbodgade 6, 1253 Kbh. K.

BILLETTER koster 40 kr. + gebyr for unge u/ 25 år, når der bookes minimum 6 billetter samlet.

Billetkøb via Teaterbilletter.dk på <https://teatertur.dk/program/slagmark/> eller på billet@faar302.dk

INTRO og Q&A: Vi arrangerer gerne en q&a med skuespiller Jacque Lauritsen efter forestillingen.

KONTAKT Kommunikationsansvarlig Tine Selmer Bertelsen på tine@bertelsen.org / tel.2615 6051 for spørgsmål og aftaler om q&a efter forestillingen.

ISRAEL – PALÆSTINA

Konfrontationerne mellem staten Israel og det palæstinensiske folk er blevet kaldt for verdens længste konflikt – og ikke uden grund.

Den 7. oktober 2023 fik den et nyt kapitel, da den militante Hamas-bevægelse trængte gennem hegnet fra Gaza-striben og dræbte 1200 israelere, heraf 800 civile. Israels voldsomme militære reaktion har til dags dato kostet over ca. 70.000 palæstinensere livet, og begge parter er blevet beskyldt for krigsforbrydelser. FN's Generalsekretær, Antonio Guterres har flere gange fordømt Hamas-angrebet, men samtidig sagt at det ikke kan retfærdiggøre Israels kollektive afstraffelse af den palæstinensiske civilbefolkning - og at volden hverken kan forstås eller løsrives fra årtiers ulovlig israelsk besættelse af palæstinensisk land.

For at forstå de dybere årsager til denne tragedie må man søge tilbage til tiden omkring 1948, hvor staten Israel blev oprettet i Palæstina. Hvor grundlaget blev skabt for det centrale spørgsmål i konflikten: Hvem ejer retten til jorden?

Læs videre i denne artikel på FNs digitale opslagsværk Globalis:

<https://globalis.dk/konflikter/israel-palaestina>

Artiklen indeholder også en tidslinje over konflikten fra 1850 til i dag.

AL NAKBA: Katastrofen

Israel kalder den *Uafhængighedskrigen*. Palæstinenserne kalder den **al Nakba**, som betyder *Katastrofen*. Begge parter refererer til den israelsk-arabiske krig i 1948-49, hvor 750.000 palæstinensere blev fordrevet fra deres hjemland og resulterede i, hvad der efterfølgende er blevet kaldt verdens største flygtningekrise. Man anslår, at ca. 80 % aldrig fik mulighed for at vende tilbage til deres jord.

Mange er gennem flere generationer blevet fastholdt som statsløse i eksil, heriblandt dem der fortsat bor i kummerlige flygtningelejre i nabolandene. I 1949 talte de nogle få hundrede tusind; i dag er det blevet til over en million.

“Nakba er et begreb, som palæstinenserne bruger til at beskrive konfliktens oprindelse i 1948, fordrivelsen, men ikke blot som noget der skete dengang. Nakba sker stadigvæk, siger de. Det er hele palæstinenserens problem både politisk og kulturelt, der bliver opsummeret i et begreb. De lever i en katastrofe, der går tilbage til 1948”, forklarer Sune Haugbølle, forsker i Mellemøsten på Roskilde Universitet, i en artikel i globalnyt.dk (oktober 2023)

Hele artiklen kan læses her <https://globalnyt.dk/75-aaret-for-nakba-katastrofen-der-aldrig-ender/>

Flugten fra Palæstina i 1948 (History/Akg-Images/Ritzau Scanpix)

YIZHAR SMILANSKY (S Yizhar)

forfatter (1916 – 2006)

Yizhar Smilansky - forfatteren til romanen *Slagmark* - blev født i Rehovot, 20 km fra Tel Aviv. Hans forældre var russiske indvandrere, og han kom fra en forfatterfamilie. Han læste på lærerseminariet i Jerusalem, arbejdede som pædagog og som professor ved Det hebraiske Universitet i Jerusalem og ved Universitetet i Tel Aviv. I 1948-49 deltog han i den arabisk-israelske krig.

Yizhar har skrevet både romaner, noveller, børnebøger og non-fiction og er oversat til 22 sprog. Hans værker handler ofte om tiden omkring staten Israels oprettelse. Desuden står forholdet mellem menneske og steder og konflikten mellem individ og gruppe tit i centrum i hans bøger.

Slagmark er indtil videre det eneste af Yizhars værker, der er udkommet på dansk (2016). Den kom første gang på hebraisk i 1949 og er en erindringsroman, der reflekterer over de erfaringer, som forfatteren gjorde sig under Uafhængighedskrigen. Den handler om, hvorledes beboerne i en fiktiv palæstinensisk landsby tvinges til at forlade deres hjem af israelske soldater. Historien fortælles af en af soldaterne, der deltager i aktionen, og som gennemgår meget ambivalente følelser, mens de andre soldater omkring ham ikke lader til at føle noget. Bogen har siden sin udgivelse været kontroversiel og skabt stor debat om begivenhederne, der førte til statens Israels oprettelse.

I en længere anmeldelse fra 2011 af romanen i den engelske avis The Guardian skrives bl.a:

Denne historie, er mildest talt stadig kontroversiel. I juli 2009 meddelte Israels undervisningsministerium, at udtrykket "Nakba", der to år tidligere var blevet indført i palæstinensisk-israelske lærebøger, skulle fjernes med den begrundelse, at dets anvendelse var ensbetydende med at sprede propaganda imod Israel. I maj sidste år blev der vedtaget en lov – bredt kaldet "Nakba-loven" – der trækker statsstøtte tilbage fra enhver gruppe, der vurderes at "handle imod landets principper", hvilket inkluderer mindehøjtideligheden for Nakbaen. Loven kriminaliserer effektivt det palæstinensiske folks ret til at huske.

I anmeldelsen af den danske oversættelse af *SLAGMARK* (2016), skrev Politiken blandt andet:

"Et enestående vidnesbyrd, en litterær bedrift (...) en suveræn og brødebetyngt beretning fra den arabisk-israelske krig, da jødiske soldater sendte over en halv million palæstinensere i eksil."

Palæstinensiske landsbyer affolket under fordrivelsen 1948-49:

Akko-distriktet	al-Amqa · Arab al-Samniyya · al-Bassa · al-Birwa · al-Damun · Dayr al-Qassi · al-Ghabisiyya · Iqrit · Iribbin, Khirbat · Jiddin, Khirbat · al-Kabri · Kafr Bir'im · Kafr 'Inan · Kuwaykat · al-Manshiyya · al-Mansura · Mi'ar · al-Nabi Rubin · al-Nahr · al-Ruways · Suhmata · al-Sumayriyya · Suruh · al-Tall · Tarbikha · Umm al-Faraj · al-Zeeb
Baysan-distriktet	Arab al-'Arida · Arab al-Bawati · Arab al-Safa · al-Ashrafiyya · al-Bira · Danna · Farwana · al-Fatur · al-Ghazzawiyya · al-Hamidiyya · al-Hamra · Jabbul · Kafra · Kawkab al-Hawa · al-Khunayzir · Masil al-Jizl · al-Murassas · Qumya · al-Sakhina · al-Samiriyya · Sirin · Tall al-Shawk · al-Taqa, Khirbat · al-Tira · Umm 'Ajra · Umm Sabuna, Khirbat · Yubla · Zab'a · al-Zawiya, Khirbat
Beersheba-distriktet	al-Imara · al-Jammama · al-Khalasa
Gaza-distriktet	Arab Suqir · Barbara · Barqa · al-Batani al-Gharbi · al-Batani al-Sharqi · Beit Daras · Bayt 'Affa · Bayt Jirja · Bayt Tima · Bil'in · Burayr · Dayr Sunayd · Dimra · al-Faluja · Hamama · Hatta · Hirbiya · Huj · Hulayqat · Ibdis · Iraq al-Manshiyya · Iraq Suwaydan · Isdud · al-Jaladiyya · al-Jiyya · Julis · al-Jura · Jusayr · Karatiyya · Kawfakha · Kawkaba · al-Khisas · al-Masmiyya al-Kabira · al-Masmiyya al-Saghira · al-Muharraqa · Najd · N'iilya · Qastina · al-Sawafir al-Gharbiyya · al-Sawafir al-Shamaliyya · al-Sawafir al-Sharqiyya · Simsim · Summil · Tall al-Turmus · Yasur
Haifa-distriktet	Abu Shusha · Abu Zurayq · Arab al-Fuqara · Arab al-Nufay'at · Arab Zahrat al-Dumayri · Atlit · Ayn Ghazal · Ayn Hawd · Balad al-Shaykh · Barrat Qisarya · Burayka · al-Burj, Khirbat · al-Butaymat · Daliyat al-Rawha' · al-Dumun, Khirbat · al-Ghubayya al-Fawqa · al-Ghubayya al-Tahta · Hawsha · Ijzim · Jaba' · al-Jalama · Kabara · al-Kafrayn · Kafr Lam · al-Kasayir, Khirbat · Khubbayza · Lid, Khirbat · al-Manara, Khirbat · al-Mansi · al-Mansura, Khirbat · al-Mazar · al-Naghnaghiyya · Qannir · Qira · Qisarya · Qumbaza · al-Rihaniyya · Sabbarin · al-Sarafand · al-Sarkas, Khirbat · Sa'sa', Khirbat · al-Sawamir · al-Shuna, Khirbat · al-Sindiyyana · al-Tantura · al-Tira · Umm al-Shawf · Umm al-Zinat · Wa'arat al-Sarris · Wadi Ara (village) · Yajur
Hebron-distriktet	Ajjur · Barqusya · Bayt Jibrin · Bayt Nattif · al-Dawayima · Dayr al-Dubban · Dayr Nakhkhas · Kudna · Mughallis · al-Qris Horkins · al-Qubayba · Ra'na · Tall al-Safi · Umm Burj, Khirbat · az-Zakariyya · Zayta
Jaffa-distriktet	al-'Abbasiyya · Abu Kishk · Bayt Dajan · Biyar 'Adas · Fajja · al-Haram · Ijlil al-Qibliyya · Ijlil al-Shamaliyya · al-Jammasin al-Gharbi · al-Jammasin al-Sharqi · Jarisha · Kafr 'Ana · al-Khayriyya · al-Mas'udiyya · al-Mirr · al-Muwaylih · Rantiya · al-Safiriyya · Salama · Saqiya · al-Sawalima · al-Shaykh Muwannis · Yazur
Jerusalem-distriktet	Allar · Aqqur · Artuf · Bayt 'Itab · Bayt Mahsir · Bayt Naqquba · Bayt Thul · Bayt Umm al-Mays · al-Burayj · Colonia · Dayr Aban · Dayr 'Amr · Dayr al-Hawa · Dayr Rafat · Dayr al-Shaykh · Deir Yassin · Ein Karim · Ishwa' · Islin · Ism Allah, Khirbat · Jarash · al-Jura · Kasla · al-Lawz, Khirbat · Lifta · al-Maliha · Nita'f · al-Qabu · al-Qastal · Ras Abu 'Ammar · Sar'a · Saris · Sataf · Sheikh Badr · Suba · Sufla · al-Tannur, Khirbat · al-'Umur, Khirbat · al-Walaja
Jenin-distriktet	Ayn al-Mansi · al-Jawfa, Khirbat · al-Lajjun · al-Mazar · Nuris · Zir'in
Nazareth-distriktet	Indur · Ma'lul · al-Mujaydil · Saffuriyya · al-Subeih
Ramla-distriktet	Abu al-Fadl · Abu Shusha · Ajanjul · Aqir · Barfiliya · al-Barriyya · Bashshit · Bayt Far, Khirbat · Bayt Jiz · Bayt Nabala · Bayt Shanna · Bayt Susin · Bir Ma'in · Bir Salim · al-Burj · al-Buwayra, Khirbat · Daniyal · Dayr Abu Salama · Dayr Ayyub · Dayr Muhaysin · Dayr Tarif · al-Duhayriyya, Khirbat · al-Hadiha · Idnibba · Innaba · Jilya · Jimzu · Kharruba · al-Khayma · Khulda · al-Kunayyisa · al-Latrun · al-Maghar · Majdal Yaba · al-Mansura, Ramla · al-Mukhayzin · al-Muzayri'a · al-Na'ani · an-Nabi Rubin · Qatra · Qazaza · al-Qubab · al-Qubayba · Qula · Sajad · Salbit · Sarafand al-'Amar · Sarafand al-Kharab · Saydun · Shahma · Shiita · al-Tina · al-Tira · Umm Kalkha · Wadi Hunayn · Yibna · Zakariyya, Khirbat · Zarnuqa
Safad-distriktet	Abil al-Qamh · al-'Abisiyya · Alma · Ammuqa · Arab al-Shamalina · Arab al-Zubayd · Ayn al-Zaytun · Baysamun · Biriyya · al-Butayha · al-Buwayziyya · Dallata · al-Dawwara · Dayshum · al-Dirbashiyya · al-Dirdara · Fara · al-Farradiyya · Fir'im · Ghabbatiyya · Ghuraba · al-Hamra' · Harrawi · Hunin · al-Husayniyya · Jahula · al-Ja'una · Jubb Yusuf · Kafr Bir'im · al-Khalisa · Khan al-Duwayr · Karraza, Khirbat · al-Khisas · Khiyam al-Walid · Kirad al-Baqqara · Kirad al-Ghannama · Lazzaza · Madahil · al-Malikiyya · Malleha · al-Manshiyya · al-Mansura, Safad · Mansurat al-Khayt · Marus · Mirun · al-Muftakhira · Mughr al-Khayt · al-Muntar, Khirbat · al-Nabi Yusha' · al-Na'ima · Qabba'a · Qadas · Qaddita · Qaytiyya · al-Qudayriyya · al-Ras al-Ahmar · Sabalan · Safsaf · Saliha · al-Salihiyya · al-Sammu'i · al-Sanbariyya · Sa'sa' · al-Shawka al-Tahta · al-Shuna · Taytaba · Tulayl · al-'Ulmaniyya · al-'Urayfiyya · al-Wayziyya · Yarda · al-Zahiriyya al-Tahta · al-Zanghariyya · al-Zawiya · al-Zuq al-Fawqani · al-Zuq al-Tahtani
Tiberias-distriktet	Awlam · al-Dalhamiyya · Ghuwayr Abu Shusha · Hadatha · al-Hamma · Hittin · Kafr Sabt · Lubyā · Ma'dhar · al-Majdal · al-Manara · al-Manshiyya · al-Mansura, Tiberias · Nasir al-Din · Nimrin · al-Nuqayb · Samakh · al-Samakiyya · al-Samra · al-Shajara · al-Tabigha · al-'Ubaydiyya · al-Wa'ra al-Sawda', Khirbat · Yacquq
Tulkarm-distriktet	Bayt Lid, Khirbat · Bayyarat Hannun · Fardisiya · Ghabat Kafr Sur · al-Jalama · Kafr Saba · al-Majdal, Khirbat · al-Manshiyya · Miska · Qaqun · Rami Zayta · Tabsur · Umm Khalid · Wadi al-Hawarith · Wadi Qabbani · al-Zababida, Khirbat · Zalafa, Khirbat

Kilde: <https://da.wikipedia.org/wiki/Nakba>

Fakta: FN og PALÆSTINA

1947: Delingsplan

Efter at England siden 1917 har haft Palæstina som såkaldt mandatområde, vedtager et flertal i FNs Generalforsamling en delingsplan, der giver 56% af landet til jødiske bosættere og 43% til de arabiske palæstinensere. Den sidste procent skal være international zone i og omkring Jerusalem.

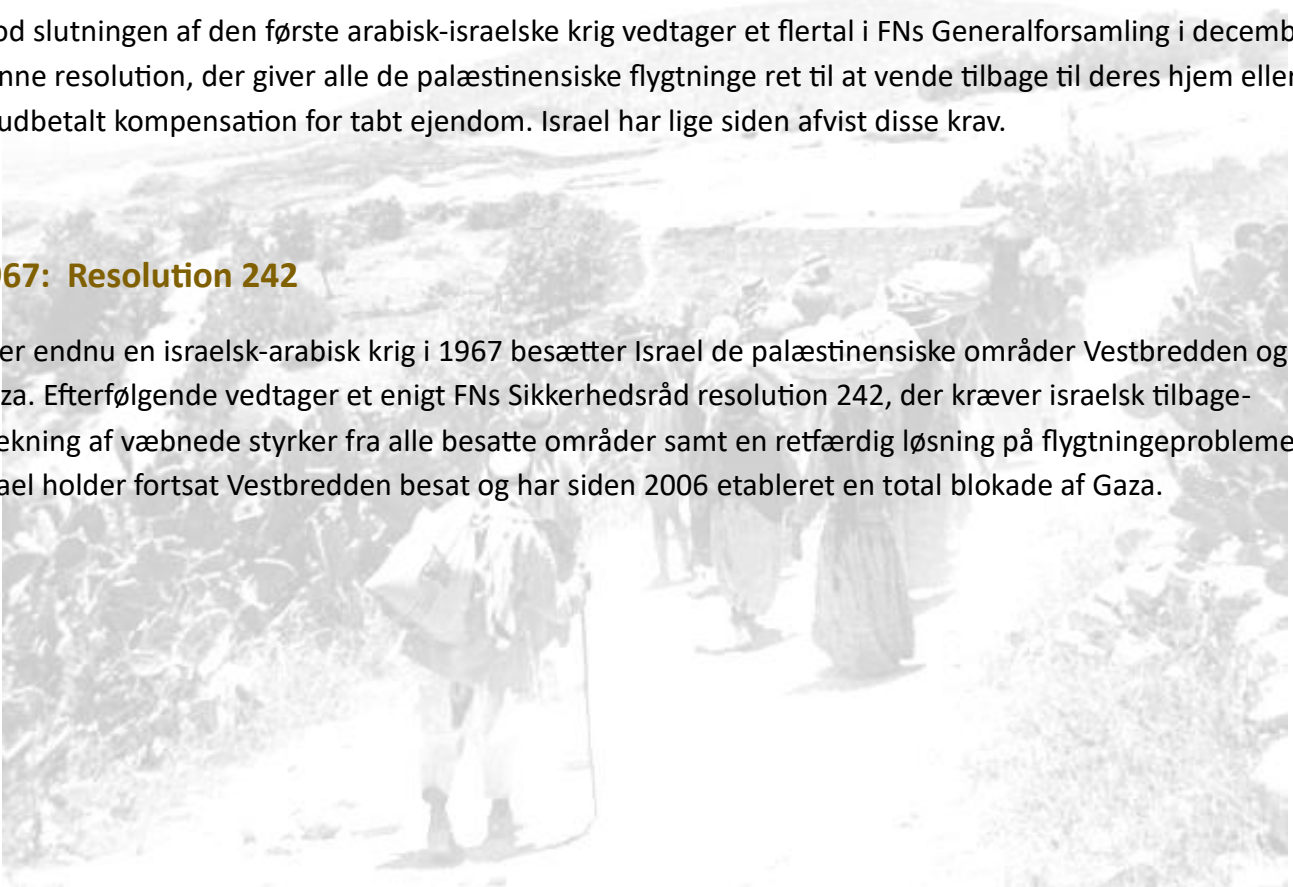
Jøder udgør på dette tidspunkt 32% af befolkningen og ejer 10% af jorden.

1948: Resolution 194

Mod slutningen af den første arabisk-israelske krig vedtager et flertal i FNs Generalforsamling i december denne resolution, der giver alle de palæstinensiske flygtninge ret til at vende tilbage til deres hjem eller få udbetalt kompensation for tabt ejendom. Israel har lige siden afvist disse krav.

1967: Resolution 242

Efter endnu en israelsk-arabisk krig i 1967 besætter Israel de palæstinensiske områder Vestbredden og Gaza. Efterfølgende vedtager et enigt FNs Sikkerhedsråd resolution 242, der kræver israelsk tilbage-trækning af væbnede styrker fra alle besatte områder samt en retfærdig løsning på flygtningeproblemet. Israel holder fortsat Vestbredden besat og har siden 2006 etableret en total blokade af Gaza.

Fordrevne / flygtende palæstinensere og israelske soldater i 1948

LINKS TIL VIDEOER OM EMNET

Al Nakba: The Palestinian Catastrophe (Al Jazeera)

Part 1: <https://www.youtube.com/watch?v=H7FML0wzJ6A&t=3s>

Part 2: <https://www.youtube.com/watch?v=yI2D5Fsd9lg>

Part 3: <https://www.youtube.com/watch?v=5SKECszemmA>

Part 4 https://www.youtube.com/watch?v=0m__A7MIDrk

3. og 4. del omhandler specifikt perioden 1947-49, relevant for historien i Slagmark

Kort version:

<https://www.youtube.com/watch?v=megzzpTWaig&t=4s>

